

**Fundusze
Europejskie**
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PROGRAM NAUCZANIA

KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH

Program przedmiotowy o strukturze spiralnej

FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur

w zakresie kwalifikacji

FRK.03. Projektowanie i wykonywanie fryzur

wyodrębnionej w zawodzie

Technik usług fryzjerskich 514105

Branża fryzjersko-kosmetyczna (FRK)

Autor: mgr Michał Furmaniak

Recenzenci:

Recenzent 1-nauczyciel konsultant w zakresie kształcenia zawodowego mgr inż. Magdalena Suligowska

Recenzent 2-przedstawiciel pracodawców właściwy dla danego zawodu mgr Katarzyna Goljat,

Ekspert: mgr Teresa Koszela

Polska Rama Kwalifikacji- 4

Program opracowany we współpracy podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego wskazanego we wniosku o powierzenie grantu na opracowanie modelowego kwalifikacyjnego kursu zawodowego (KKZ): Małopolska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Eurokreator s.c. Rafał Kunaszyk, Anna Kunaszyk

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś priorytetowa II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.14. Rozwój narzędzi dla uczenia się przez całe życie

Konkurs nr POWR.02.14.00-IP.02-00-003/19

Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych (kkz)

Spis treści

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur

1. Wprowadzenie	5
2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych	7
2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia	7
2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe	16
2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych	18
3. Cele kształcenia KUZ	19
4. Program nauczania dla przedmiotu: Projektowanie i dokumentowanie fryzur	19
4.1. Cele ogólne przedmiotu	19
4.2. Cele szczegółowe przedmiotu	19
4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia	20
4.4. Procedury osiągania celów kształcenia	23
4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika	23
5. Ewaluacja programu KUZ	24
6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	26
6.1. Wykaz literatury	26
6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych	29
7. Sposób i forma zaliczenia kursu	29
8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć	30

1. Wprowadzenie

Struktura programu nauczania: spiralny.

Kurs umiejętności zawodowych jest krótką formą kształcenia zawodowego z zakresu wybranych zagadnień podstawy programowej kształcenia w zawodach, w zakresie:

- jednej części efektów kształcenia wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji albo
- efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów oraz wspólnych dla zawodów w ramach obszaru kształcenia stanowiących podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów, albo
- efektów kształcenia wspólnych dla wszystkich zawodów w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Osoba, która ukończyła kurs umiejętności zawodowych i podejmuje kształcenie na kwalifikacyjnym kursie zawodowym, może być zwolniona z zajęć, które były już prowadzone w ramach ukończonego kursu umiejętności zawodowych.

Zwolnienie następuje po złożeniu wniosku przez zainteresowanego słuchacza i przedłożonego zaświadczenia o ukończeniu kursu. Takie rozwiązanie umożliwia stopniowe zdobywanie kwalifikacji poprzez uczenie się na krótszych kursach umiejętności zawodowych i możliwości zaliczenia efektów takiego kształcenia przy podejmowaniu dalszej nauki na kwalifikacyjnym kursie zawodowym. Jest to rozwiązanie wychodzące naprzeciw potrzebom osób dorosłych, podejmujących dalsze kształcenie lub doskonalenie zawodowe w trakcie pracy zawodowej.

Wymagania wstępne dla słuchaczy

Uczestnikami kursu umiejętności zawodowych mogą być:

- osoby dorosłe, które spełniły obowiązek szkolny;

oraz w uzasadnionych przypadkach inne osoby, które spełniają poniższe warunki:

- osoby niepełnoletnie, które ukończyły gimnazjum, mają skończone 15 lat, ale ze względów zdrowotnych lub spowodowanych sytuacją życiową nie mogą podjąć nauki w szkole ponadgimnazjalnej;
- osoby spełniające warunki określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 8 sierpnia 2017 r. w sprawie przypadków, w których do publicznej lub niepublicznej szkoły dla dorosłych można przyjąć osobę, która ukończyła 16 albo 15 lat, oraz przypadków, w których osoba, która ukończyła ośmioletnią szkołę podstawową, może spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjny kurs zawodowy (Dz.U. 2017 poz. 1562 z późn. zm.).

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego nie wskazuje szczególnych wymagań wstępnych dla uczestników kursu w zakresie kwalifikacji FRK.03. Projektowanie i wykonywanie fryzur.

Uczestnikami kursu umiejętności zawodowych mogą być osoby posiadające zaświadczenie od lekarza o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kształcenia w zawodzie, w którym wyodrębniona jest dana kwalifikacja.

Współpraca przy opracowaniu programu

Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego został opracowany we współpracy ze szkołami branżowymi branży fryzjersko-kosmetycznej oraz placówkami kształcenia zawodowego i ustawicznego z województwa lubelskiego oraz małopolskiego.

Forma i zakres współpracy z pracodawcami

Dla poszczególnych przedmiotów oraz działów programowych proponowane formy i zakres współpracy w pracodawcami są uzależnione od specyfiki zajęć edukacyjnych oraz wymagań podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego w zakresie kwalifikacji.

W zakresie zajęć praktycznych proponowane formy i zakres współpracy to:

- konsultacje w zakresie tematyki zajęć ze szczególnym uwzględnieniem wiadomości i umiejętności oczekiwanych przez pracodawców ze względu na specyfikę lokalnego rynku pracy oraz ze względu na postęp techniczny i wprowadzanie innowacyjnych branżowych rozwiązań w treści kształcenia;
- współpraca przy diagnozowaniu wiedzy i umiejętności nabytych przez słuchaczy kursu;
- realizacji wycieczek zawodowych i wizyt studyjnych uzupełniających realizowany program kursu;
- doposażanie pracowni szkolnych w nowoczesne branżowe środki dydaktyczne;
- realizacja zajęć praktycznych w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców.

Informacje o programie nauczania

Program nauczania kursu umiejętności zawodowych jest to program przedmiotowy o strukturze spiralnej.

Strukturę programu nauczania kursu umiejętności zawodowych określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. 2019 poz. 652), zgodnie z którym kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych prowadzi się na podstawie programu nauczania, który zawiera:

- nazwę formy kształcenia;
- czas trwania, liczbę godzin kształcenia i sposób jego organizacji;
- wymagania wstępne dla uczestników i słuchaczy, które w przypadku słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych i uczestników kursów umiejętności zawodowych uwzględniają także szczególne uwarunkowania związane z kształceniem w danym zawodzie lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, określone w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego;
- cele kształcenia i sposoby ich osiągania, z uwzględnieniem możliwości indywidualizacji pracy słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych lub uczestników kształcenia w formach pozaszkolnych, w zależności od ich potrzeb i możliwości;

- plan nauczania określający nazwę zajęć oraz ich wymiar;
- treści nauczania w zakresie poszczególnych zajęć;
- opis efektów kształcenia;
- wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych;
- sposób i formę zaliczenia.

2. Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

2.1. Pogrupowanie efektów kształcenia

Tabela 1. Przyporządkowanie efektów kształcenia wraz z kryteriami weryfikacji do poszczególnych przedmiotów

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Projektowanie i dokumentowanie fryzur
1) sporządza szkice i rysunki fryzur ek	10	1) rozpoznaje techniki rysunkowe np. ołówek, kredka, pastel 2) wykonuje szkice fryzur przy użyciu techniki ołówka i kredki 3) szkicuje fryzury z zastosowaniem światłocienia	x
2) dobiera fryzury do stylu klienta ek	10	1) rozpoznaje styl klienta na podstawie obserwacji, w tym: awangardowy, klasyczny, romantyczny 2) dobiera fryzurę do stylu klienta 3) tworzy koncepcję fryzury w stylu klienta	x
3) projektuje zestawienia kolorystyczne ek	10	1) dobiera zestawienia kolorystyczne w zależności od wielkości głowy i twarzy 2) rozpoznaje kontrasty kolorystyczne 3) tworzy koncepcję fryzury w oparciu o typ kolorystyczny urody klienta 4) tworzy koncepcję fryzury z zastosowaniem kontrastu kolorystycznego 5) stosuje zasady doboru kolorów 6) dobiera zestawy kolorystyczne we fryzurze	x
4) projektuje różne rodzaje fryzur damskich i męskich ek	20	1) rozpoznaje cechy charakterystyczne fryzur damskich i męskich 2) tworzy projekty różnych fryzur damskich i męskich 3) wykonuje rysunki projektów fryzur damskich i męskich	x
5) projektuje kształty zarostu męskiego dostosowane do cech	20	1) określa cechy charakterystyczne elementów zarostu męskiego 2) koryguje nieprawidłowości budowy anatomicznej za pomocą zarostu męskiego twarzy	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Projektowanie i dokumentowanie fryzur
osobniczych i wskazań modowych ek		3) dobiera formy zarostu męskiego do cech indywidualnych klienta	
6) projektuje fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne ek	15	1) rozróżnia fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne 2) określa kształty fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 3) określa wpływ fryzury na wizerunek klienta 4) projektuje fryzury z uwzględnieniem typu kolorystycznego fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 5) dobiera zestawienia kolorystyczne do fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 6) projektuje formy fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 7) projektuje fryzury zgodnie z okazją, regulaminem konkursu, życzeniem klienta, tematem sesji zdjęciowej	x
7) projektuje warkocze i upięcia ek	15	1) rozpoznaje rodzaje warkoczy i upięć 2) projektuje zestawienia warkoczy we fryzurze 3) projektuje formy upięć 4) projektuje we fryzurze kompozycje splotów	x
8) projektuje fryzury w oparciu o rys historyczny ek	15	1) rozpoznaje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 2) opisuje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 3) tworzy kompozycje fryzur z elementami charakterystycznymi dla okresu historycznego np. starożytność, barok, rokoko, biedermeier	x
9) wykonuje rysunek instruktażowy fryzjerski ek	10	1) określa symbole rysunku instruktażowego 2) oznacza podziały włosów na sekcje i separacje do zabiegu fryzjerskiego 3) oznacza pasma pamięci, projekcje i dystrybucje w sekcjach do zabiegu fryzjerskiego 4) określa kształty konturów strzyżenia i fryzur 5) określa dane liczbowe stosowane w rysunku, tj. długość włosów w poszczególnych sekcjach, kierunek i kolejność wykonywania określonych czynności 6) sporządza rysunki instruktażowe zabiegu fryzjerskiego	x
10) wykonuje dokumentację	15	1) rozpoznaje oznaczenia stosowane w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Projektowanie i dokumentowanie fryzur
zabiegu fryzjerskiego: a) posługuje się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich ek b) wypełnia technologiczne karty zabiegów chemicznych ek		2) stosuje oznaczenia technologiczne w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 3) odczytuje i analizuje informacje dotyczące przygotowania i zastosowania preparatu na podstawie instrukcji producenta preparatów fryzjerskich 4) analizuje technologiczne karty zabiegów chemicznych 5) wypełnia kartę diagnozy i karty zabiegu chemicznych na podstawie danych 6) posługuje się paletą kolorystyczną preparatów do zabiegu zmiany koloru włosów 7) przygotowuje dokumentację technologiczną zabiegu: pielęgnacji, zmiany koloru, zmiany kształtu fryzury, zmiany struktury włosów	
11) sporządza portfolio projektów fryzur ek	10	1) rozpoznaje rodzaje portfolio 2) określa techniki wykonania portfolio 3) przygotowuje portfolio fryzur na podstawie wytycznych 4) prezentuje portfolio w formie papierowej i multimedialnej 5) stosuje techniki multimedialne do prezentacji projektów fryzur 6) wykorzystuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur 7) stosuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur	x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	150		
1) przestrzega zasad kultury i etyki zawodowej ep	-	1) przestrzega zasad etycznych w realizacji zadań zawodowych 2) wymienia zasady etyczne stosowane we fryzjerstwie 3) stosuje zasady uczciwości, sumienności, rzetelności i lojalności w wykonywaniu obowiązków zawodowych 4) wyraża szacunek wobec klientów, współpracowników i pracodawcy 5) przestrzega zasad etycznych i prawnych, związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych	x
2) ponosi odpowiedzialność za podejmowane działania ep	-	1) objaśnia, czym jest odpowiedzialność w życiu zawodowym 2) analizuje zasady i procedury wykonania usług fryzjerskich 3) stosuje normy i procedury postępowania podczas wykonywania usług fryzjerskich 4) wskazuje obszary odpowiedzialności prawnej za podejmowane działania w trakcie wykonywania zabiegów fryzjerskich 5) określa konsekwencje braku odpowiedzialności za podejmowane działania w salonie fryzjerskim	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Projektowanie i dokumentowanie fryzur
3) wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany ep	-	1) ocenia różne opcje działania 2) wykazuje się kreatywnością w sytuacji problemowej 3) wyjaśnia znaczenie zmiany w życiu człowieka 4) reaguje elastycznie na nieprzewidywalne sytuacje 5) podejmuje inicjatywę w nietypowej sytuacji	x
4) stosuje techniki radzenia sobie ze stresem ep	-	1) określa przyczyny i skutki stresu w sytuacjach zawodowych 2) identyfikuje u siebie symptomy stresu 3) stosuje pozytywne techniki radzenia sobie ze stresem 4) rozróżnia rodzaje sytuacji trudnych wpływających na występowanie stresu	x
5) aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe ep	-	1) rozwija wiedzę i umiejętności zawodowe 2) opisuje zestaw umiejętności i kompetencji niezbędnych w zawodzie fryzjera 3) analizuje własne kompetencje 4) wyznacza sobie cele rozwoju zawodowego 5) planuje własny rozwój zawodowy 6) rozwija wiedzę i umiejętności zawodowe	x
6) negocjuje warunki porozumień ep	-	1) opisuje typowe zachowania podczas prowadzenia negocjacji 2) rozróżnia negocjacje od mediacji i arbitrażu 3) negocjuje prostą umowę lub porozumienie 4) przedstawia własny punkt postrzegania sposobu rozwiązywania problemu z wykorzystaniem wiedzy z zakresu negocjacji	x
7) stosuje zasady komunikacji interpersonalnej ep	-	1) opisuje ogólne zasady komunikacji interpersonalnej 2) interpretuje mowę ciała w komunikacji 3) stosuje aktywne metody słuchania 4) komunikuje innym własne intencje i przekonania, by osiągać określone cele interpersonalne. 5) stosuje formy grzecznościowe w piśmie i w mowie	x
8) stosuje metody i techniki rozwiązywania problemów ep	-	1) stosuje techniki aktywnego słuchania w rozmowie z klientem w salonie fryzjerskim 2) identyfikuje bariery komunikacyjne w dialogu z klientem 3) opisuje techniki twórczego rozwiązywania problemu 4) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemu 5) przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele	x

Efekty kształcenia Stopniowane efektów kształcenia efekt kluczowy ek, efekt ważny ew, efekt pomocniczy ep	Liczba godzin na efekt kształcenia	Kryteria weryfikacji	Przedmiot 1 Projektowanie i dokumentowanie fryzur
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	-		
1) organizuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań ep	-	1) przygotowuje zadania zespołu do realizacji 2) pokazuje wzorce w celu wykonania zadania 3) przydziela zadania członkom zespołu salonu fryzjerskiego	x
2) dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań ep	-	1) ocenia przydatność poszczególnych członków zespołu do wykonania zadań 2) rozdziela zadania według umiejętności i kompetencji członków zespołu	x
3) kieruje wykonaniem przydzielonych zadań ep	-	1) ustala kolejność wykonywania zabiegów fryzjerskich 2) monitoruje proces wykonywania zabiegu 3) wydaje dyspozycje osobom wykonującym zabiegi fryzjerskie	x
4) monitoruje i ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań ep	-	1) kontroluje pracę zespołu 2) ocenia pracę poszczególnych członków zespołu 3) udziela informacji zwrotnej w celu prawidłowego wykonania zabiegów fryzjerskich	x
Razem liczba godzin w jednostce efektów kształcenia	-		

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

Tabela 2 Grupowanie efektów kształcenia w zajęcia i nadawanie nazw tym zajęciom

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
--	---	-----------------------------	--	--	---

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur	1) sporządza szkice i rysunki fryzur ek	1) rozpoznaje techniki rysunkowe np. ołówki, kredka, pastel 2) wykonuje szkice fryzur przy użyciu techniki ołówka i kredki 3) szkicuje fryzury z zastosowaniem światłocienia	Projektowanie i dokumentowanie fryzur	10	Miesiąc 1-3
	2) dobiera fryzury do stylu klienta ek	1) rozpoznaje styl klienta na podstawie obserwacji, w tym: awangardowy, klasyczny, romantyczny 2) dobiera fryzurę do stylu klienta 3) tworzy koncepcję fryzury w stylu klienta		10	
	3) projektuje zestawienia kolorystyczne ek	1) dobiera zestawienia kolorystyczne w zależności od wielkości głowy i twarzy 2) rozpoznaje kontrasty kolorystyczne 3) tworzy koncepcję fryzury w oparciu o typ kolorystyczny urody klienta 4) tworzy koncepcję fryzury z zastosowaniem kontrastu kolorystycznego 5) stosuje zasady doboru kolorów 6) dobiera zestawy kolorystyczne we fryzurze		10	
	4) projektuje różne rodzaje fryzur damskich i męskich ek	1) rozpoznaje cechy charakterystyczne fryzur damskich i męskich 2) tworzy projekty różnych fryzur damskich i męskich 3) wykonuje rysunki projektów fryzur damskich i męskich		20	
	5) projektuje kształty zarostu męskiego dostosowane do cech	1) określa cechy charakterystyczne elementów zarostu męskiego 2) koryguje nieprawidłowości budowy anatomicznej		20	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	osobniczych i wskazań modowych ek	3) dobiera formy zarostu męskiego do cech indywidualnych klienta			
	6) projektuje fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne ek	1) rozróżnia fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne 2) określa kształty fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 3) określa wpływ fryzury na wizerunek klienta 4) projektuje fryzury z uwzględnieniem typu kolorystycznego fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 5) dobiera zestawienia kolorystyczne do fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 6) projektuje formy fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 7) projektuje fryzury zgodnie z okazją, regulaminem konkursu, życzeniem klienta, tematem sesji zdjęciowej		15	
	7) projektuje warkocze i upięcia ek	1) rozpoznaje rodzaje warkoczy i upięć 2) projektuje zestawienia warkoczy we fryzurze 3) projektuje formy upięć 4) projektuje we fryzurze kompozycje splotów		15	
	8) projektuje fryzury w oparciu o rys historyczny ek	1) rozpoznaje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier		15	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
		2) opisuje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 3) tworzy kompozycje fryzur z elementami charakterystycznymi dla okresu historycznego np. starożytność, barok, rokoko, biedermeier			
	9) wykonuje rysunek instruktażowy fryzjerski ek	1) określa symbole rysunku instruktażowego 2) oznacza podziały włosów na sekcje i separacje do zabiegu fryzjerskiego 3) oznacza pasma pamięci, projekcje i dystrybucje w sekcjach do zabiegu fryzjerskiego 4) określa kształty konturów strzyżenia i fryzur 5) określa dane liczbowe stosowane w rysunku, tj. długość włosów w poszczególnych sekcjach, kierunek i kolejność wykonywania określonych czynności 6) sporządza rysunki instruktażowe zabiegu fryzjerskiego		10	
	10) wykonuje dokumentację zabiegu fryzjerskiego: a) posługuje się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich ek	1) rozpoznaje oznaczenia stosowane w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 2) stosuje oznaczenia technologiczne w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 3) odczytuje i analizuje informacje dotyczące przygotowania i zastosowania preparatu na podstawie instrukcji producenta preparatów fryzjerskich		15	

Nazwa jednostki efektów kształcenia	Efekt kształcenia wraz z kodowaniem (ek; ew; ep)	Kryteria weryfikacji	Grupowanie efektów kształcenia w przedmioty/ NAZWY PRZEDMIOTÓW Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin na poszczególne efekty kształcenia uwzględniająca minimalną liczbę określona w podstawie programowej	Okres realizacji w cyklu nauczania
	b) wypełnia technologiczne karty zabiegów chemicznych ek	4) analizuje technologiczne karty zabiegów chemicznych 5) wypełnia kartę diagnozy i karty zabiegu chemicznych na podstawie danych 6) posługuje się paletą kolorystyczną preparatów do zabiegu zmiany koloru włosów 7) przygotowuje dokumentację technologiczną zabiegu: pielęgnacji, zmiany koloru, zmiany kształtu fryzury, zmiany struktury włosów			
	11) sporządza portfolio projektów fryzur ek	1) rozpoznaje rodzaje portfolio 2) określa techniki wykonania portfolio 3) przygotowuje portfolio fryzur na podstawie wytycznych 4) prezentuje portfolio w formie papierowej i multimedialnej 5) stosuje techniki multimedialne do prezentacji projektów fryzur 6) wykorzystuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur 7) stosuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur		10	

2.2. Określenie liczby godzin na kształcenie zawodowe

Tabela 3 Określenie liczby godzin poszczególnych zajęć z podziałem na zajęcia teoretyczne i praktyczne lub bez podziału (np. w przypadku kształcenia modułowego)

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Projektowanie i dokumentowanie fryzur		150	1) sporządza szkice i rysunki fryzur ek	1) rozpoznaje techniki rysunkowe np. ołówek, kredka, pastel 2) wykonuje szkice fryzur przy użyciu techniki ołówka i kredki 3) szkicuje fryzury z zastosowaniem światłocienia
			2) dobiera fryzury do stylu klienta ek	1) rozpoznaje styl klienta na podstawie obserwacji, w tym: awangardowy, klasyczny, romantyczny 2) dobiera fryzurę do stylu klienta 3) tworzy koncepcję fryzury w stylu klienta
			3) projektuje zestawienia kolorystyczne ek	1) dobiera zestawienia kolorystyczne w zależności od wielkości głowy i twarzy 2) rozpoznaje kontrasty kolorystyczne 3) tworzy koncepcję fryzury w oparciu o typ kolorystyczny urody klienta 4) tworzy koncepcję fryzury z zastosowaniem kontrastu kolorystycznego 5) stosuje zasady doboru kolorów 6) dobiera zestawy kolorystyczne we fryzurze
			4) projektuje różne rodzaje fryzur damskich i męskich ek	1) rozpoznaje cechy charakterystyczne fryzur damskich i męskich 2) tworzy projekty różnych fryzur damskich i męskich 3) wykonuje rysunki projektów fryzur damskich i męskich
			5) projektuje kształty zarostu męskiego dostosowane do cech osobniczych i wskazań modowych ek	1) określa cechy charakterystyczne elementów zarostu męskiego 2) koryguje nieprawidłowości budowy anatomicznej za pomocą zarostu męskiego twarzy 3) dobiera formy zarostu męskiego do cech indywidualnych klienta
			6) projektuje fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne	1) rozróżnia fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne 2) określa kształty fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			ek	i fantazyjnych 3) określa wpływ fryzury na wizerunek klienta 4) projektuje fryzury z uwzględnieniem typu kolorystycznego fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 5) dobiera zestawienia kolorystyczne do fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 6) projektuje formy fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 7) projektuje fryzury zgodnie z okazją, regulaminem konkursu, życzeniem klienta, tematem sesji zdjęciowej
			7) projektuje warkocze i upięcia ek	1) rozpoznaje rodzaje warkoczy i upięć 2) projektuje zestawienia warkoczy we fryzurze 3) projektuje formy upięć 4) projektuje we fryzurze kompozycje splotów
			8) projektuje fryzury w oparciu o rys historyczny ek	1) rozpoznaje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 2) opisuje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 3) tworzy kompozycje fryzur z elementami charakterystycznymi dla okresu historycznego np. starożytność, barok, rokoko, biedermeier
			9) wykonuje rysunek instruktażowy fryzjerski ek	1) określa symbole rysunku instruktażowego 2) oznacza podziały włosów na sekcje i separacje do zabiegu fryzjerskiego 3) oznacza pasma pamięci, projekcje i dystrybucje w sekcjach do zabiegu fryzjerskiego 4) określa kształty konturów strzyżenia i fryzur 5) określa dane liczbowe stosowane w rysunku, tj. długość włosów w poszczególnych sekcjach, kierunek i kolejność

Przedmiot/ Obowiązkowe zajęcia edukacyjne ustalone przez dyrektora	Liczba godzin		Efekty kształcenia wraz kryteriami weryfikacji realizowane w ramach przedmiotów oraz kodami (ek, ew, ep.)	
	Przedmioty zawodowe teoretyczne	Zajęcia realizowane w formie zajęć praktycznych		
			Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
				wykonywania określonych czynności
				6) sporządza rysunki instruktażowe zabiegu fryzjerskiego
			10) wykonuje dokumentację zabiegu fryzjerskiego: a) posługuje się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich ek b) wypełnia technologiczne karty zabiegów chemicznych ek	1) rozpoznaje oznaczenia stosowane w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 2) stosuje oznaczenia technologiczne w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 3) odczytuje i analizuje informacje dotyczące przygotowania i zastosowania preparatu na podstawie instrukcji producenta preparatów fryzjerskich 4) analizuje technologiczne karty zabiegów chemicznych 5) wypełnia kartę diagnozy i karty zabiegu chemicznych na podstawie danych 6) posługuje się paletą kolorystyczną preparatów do zabiegu zmiany koloru włosów 7) przygotowuje dokumentację technologiczną zabiegu: pielęgnacji, zmiany koloru, zmiany kształtu fryzury, zmiany struktury włosów
			11) sporządza portfolio projektów fryzur ek	1) rozpoznaje rodzaje portfolio 2) określa techniki wykonania portfolio 3) przygotowuje portfolio fryzur na podstawie wytycznych 4) prezentuje portfolio w formie papierowej i multimedialnej 5) stosuje techniki multimedialne do prezentacji projektów fryzur 6) wykorzystuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur 7) stosuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur

2.3. Plan kursu umiejętności zawodowych

Tabela 4 Plan zajęć kursu umiejętności zawodowych

Lp.	Powiązanie z podstawą programową	Przedmioty	Liczba godzin
-----	----------------------------------	------------	---------------

PROGRAM NAUCZANIA KURSU UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWYCH
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur

Kształcenie praktyczne			
Zajęcia praktyczne i laboratoryjne nie mogą być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			
	FRK.03.3.	Projektowanie i dokumentowanie fryzur	150
		Łączna liczba godzin	150

Podane w tabeli 4 informacje w zakresie liczby godzin dotyczy kursu prowadzonego w formie dziennej, stacjonarnej. Dla kwalifikacyjnego kursu zawodowego prowadzonego w formie zaocznej wskazaną w tabeli 4 liczbę godzin należy zmniejszyć do 65%.

3. Cele kształcenia KUZ

Absolwent kursu umiejętności zawodowych powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

- projektowania fryzur;
- dokumentowania fryzur.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania kompetencji personalnych i społecznych.

Nauczyciele wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego powinni stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności w zakresie organizacji pracy małych zespołów.

4. Program nauczania dla przedmiotu: Projektowanie i dokumentowanie fryzur

4.1. Cele ogólne przedmiotu

Cele ogólne przedmiotu to:

- poznanie technik i metod projektowania oraz dokumentowanie fryzur w praktyce,
- wykonywanie projektowania i dokumentowania fryzur w praktyce.

4.2. Cele szczegółowe przedmiotu

Cele szczegółowe przedmiotu to:

- sporządzanie szkiców i rysunków fryzur,
- dobieranie fryzur do stylu klienta,

- projektowanie zestawień kolorystycznych,
- projektowanie różnych rodzajów fryzur damskich i męskich,
- projektowanie kształtu zarostu męskiego dostosowanego do cech osobniczych i wskazań modowych,
- projektowanie fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantasyjnych,
- projektowanie warkoczy i upięć,
- projektowanie fryzur w oparciu o rys historyczny,
- wykonywanie rysunków instruktażowych fryzjerskich,
- wykonywanie dokumentacji zabiegów fryzjerskich,
- posługiwanie się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich,
- wypełnianie technologicznych kart zabiegów chemicznych,
- sporządzanie portfolio projektów fryzur.

4.3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Tabela 5 Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
Sporządzanie szkiców i rysunków fryzur.	10	1) sporządza szkice i rysunki fryzur	1) rozpoznaje techniki rysunkowe np. ołówki, kredka, pastel 2) wykonuje szkice fryzur przy użyciu techniki ołówka i kredki 3) szkicuje fryzury z zastosowaniem światłocienia
Dobieranie fryzury do stylu klienta.	10	2) dobiera fryzury do stylu klienta	1) rozpoznaje styl klienta na podstawie obserwacji, w tym: awangardowy, klasyczny, romantyczny 2) dobiera fryzurę do stylu klienta 3) tworzy koncepcję fryzury w stylu klienta
Projektowanie zestawień kolorystycznych.	10	3) projektuje zestawienia kolorystyczne	4) dobiera zestawienia kolorystyczne w zależności od wielkości głowy i twarzy 5) rozpoznaje kontrasty kolorystyczne 6) tworzy koncepcję fryzury w oparciu o typ kolorystyczny urody klienta 7) tworzy koncepcję fryzury z zastosowaniem kontrastu kolorystycznego 8) stosuje zasady doboru kolorów

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			9) dobiera zestawy kolorystyczne we fryzurze
Projektowanie różnych rodzajów fryzur damskich i męskich.	20	4) projektuje różne rodzaje fryzur damskich i męskich	1) rozpoznaje cechy charakterystyczne fryzur damskich i męskich 2) tworzy projekty różnych fryzur damskich i męskich 3) wykonuje rysunki projektów fryzur damskich i męskich
Projektowanie kształtu zarostu męskiego dostosowanego do cech osobniczych i wskazań modowych.	20	5) projektuje kształty zarostu męskiego dostosowane do cech osobniczych i wskazań modowych	1) określa cechy charakterystyczne elementów zarostu męskiego 2) koryguje nieprawidłowości budowy anatomicznej za pomocą zarostu męskiego twarzy 3) dobiera formy zarostu męskiego do cech indywidualnych klienta
Projektowanie fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych.	15	6) projektuje fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne	1) rozróżnia fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne 2) określa kształty fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 3) określa wpływ fryzury na wizerunek klienta 4) projektuje fryzury z uwzględnieniem typu kolorystycznego fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 5) dobiera zestawienia kolorystyczne do fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 6) projektuje formy fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 7) projektuje fryzury zgodnie z okazją, regulaminem konkursu, życzeniem klienta, tematem sesji zdjęciowej
Projektowanie warkoczy i upięć.	15	7) projektuje warkocze i upięcia	1) rozpoznaje rodzaje warkoczy i upięć 2) projektuje zestawienia warkoczy we fryzurze 3) projektuje formy upięć 4) projektuje we fryzurze kompozycje splotów
Projektowanie fryzur w oparciu o rys historyczny.	15	8) projektuje fryzury w oparciu o rys historyczny	1) rozpoznaje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 2) opisuje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 3) tworzy kompozycje fryzur z elementami charakterystycznymi dla okresu historycznego np. starożytność, barok, rokoko, biedermeier
Wykonywanie rysunków instruktażowych fryzjerskich.	10	9) wykonuje rysunek instruktażowy fryzjerski	1) określa symbole rysunku instruktażowego 2) oznacza podziały włosów na sekcje i separacje do zabiegu fryzjerskiego

Temat zajęć	Liczba godzin	Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji
			3) oznacza pasma pamięci, projekcje i dystrybucje w sekcjach do zabiegu fryzjerskiego 4) określa kształty konturów strzyżenia i fryzur 5) określa dane liczbowe stosowane w rysunku, tj. długość włosów w poszczególnych sekcjach, kierunek i kolejność wykonywania określonych czynności 6) sporządza rysunki instruktażowe zabiegu fryzjerskiego
Wykonywanie dokumentacji zabiegów fryzjerskich, posługiwanie się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich oraz wypełnianie technologicznych kart zabiegów chemicznych.	15	10) wykonuje dokumentację zabiegu fryzjerskiego: a) posługuje się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich b) wypełnia technologiczne karty zabiegów chemicznych	1) rozpoznaje oznaczenia stosowane w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 2) stosuje oznaczenia technologiczne w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 3) odczytuje i analizuje informacje dotyczące przygotowania i zastosowania preparatu na podstawie instrukcji producenta preparatów fryzjerskich 4) analizuje technologiczne karty zabiegów chemicznych 5) wypełnia kartę diagnozy i karty zabiegu chemicznych na podstawie danych 6) posługuje się paletą kolorystyczną preparatów do zabiegu zmiany koloru włosów 7) przygotowuje dokumentację technologiczną zabiegu: pielęgnacji, zmiany koloru, zmiany kształtu fryzury, zmiany struktury włosów
Sporządzanie portfolio projektów fryzur.	10	11) sporządza portfolio projektów fryzur	1) rozpoznaje rodzaje portfolio 2) określa techniki wykonania portfolio 3) przygotowuje portfolio fryzur na podstawie wytycznych 4) prezentuje portfolio w formie papierowej i multimedialnej 5) stosuje techniki multimedialne do prezentacji projektów fryzur 6) wykorzystuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur 7) stosuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur

4.4. Procedury osiągnięcia celów kształcenia

Propozycje metod nauczania

Zajęcia wymagają stosowania aktywizujących metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metody ćwiczeń, tekstu przewodniego, metody przypadków, mapy "myśli", dyskusji dydaktycznej. Dominującymi metodami powinny być metoda ćwiczeń, metoda tekstu przewodniego. Metody te zawierają opisy czynności niezbędne do wykonania zadania, a słuchacze pracują samodzielnie.

Obudowa dydaktyczna

Instrukcje, czasopisma, katalogi, filmy i prezentacje multimedialne, schematy, tabele, plansze o tematyce branżowej.

Pracownia projektowania i estetyki wyposażona w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu, stanowiska komputerowe dla słuchaczy z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego słuchacza), drukarki, skanery (po jednym urządzeniu na cztery stanowiska komputerowe), pakiet programów biurowych, projektor multimedialny, oprogramowanie do projektowania graficznego fryzur, paletę kolorystyczną, wzornik kolorów, koło barw, środki dydaktyczne z zakresu: kreślarstwa, nauki o konstrukcjach, kształtach i kolorach.

Warunki realizacji

Zajęcia edukacyjne mogą być prowadzone w pracowni projektowania i estetyki. W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

4.5. Proponowane metody sprawdzania osiągnięć edukacyjnych słuchacza/uczestnika

Do oceny osiągnięć edukacyjnych uczących się proponuje się przeprowadzenie testu wielokrotnego wyboru oraz testu praktycznego.

Obserwacja czynności słuchaczy podczas wykonywania ćwiczeń i zadań praktycznych. Stosowanie sprawdzianów ustnych i pisemnych, testów typu próba pracy.

Obserwując czynności słuchaczy i dokonując oceny jego pracy, należy uwzględnić następujące kryteria:

- dobór aparatury i urządzeń generujących różne rodzaje energii fizycznej,
- znajomość obsługi aparatury i urządzeń,
- wykonywanie zabiegów zgodnie ze wskazaniami i według obowiązujących zasad,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej podczas wykonania zabiegów.

Ocenie podlegać będą kompetencje personalne i społeczne związane z przestrzeganiem tajemnicy zawodowej, zasad kultury i etyki. Oceniamy planowanie pracy pod kątem wykonania przydzielonych zadań.

5. Ewaluacja programu KUZ

Tabela 6 Ewaluacja programu KUZ

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur			
1) sporządza szkice i rysunki fryzur ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
2) dobiera fryzury do stylu klienta ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
3) projektuje zestawienia kolorystyczne ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
4) projektuje różne rodzaje fryzur damskich i męskich ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników,	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu	W czasie i po zakończeniu kursu.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur			
	nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	nauczycieli.	
5) projektuje kształty zarostu męskiego dostosowane do cech osobniczych i wskazań modowych ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
6) projektuje fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
7) projektuje warkocze i upięcia ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
8) projektuje fryzury w oparciu o rys historyczny ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.

Efekt kształcenia z podstawy programowej (oznaczony w programie kursu jako kluczowy dla kwalifikacji lub jednostki efektów)	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur			
	przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.		
9) wykonuje rysunek instruktażowy fryzjerski ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
10) wykonuje dokumentację zabiegu fryzjerskiego: a) posługuje się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich ek b) wypełnia technologiczne karty zabiegów chemicznych ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.
11) sporządza portfolio projektów fryzur ek	Realizacja programu nauczania umożliwia efektywne kształcenie wskazanych wiadomości, umiejętności i kompetencji. Pytania ewaluacyjne do słuchaczy/uczestników, nauczycieli i pracodawców prowadzące do oceny przydatność, skuteczności, efektywności kształcenia oraz trwałości działań.	Techniki i metody: obserwacja pracy słuchaczy/uczestników i rozmowy z nimi i analiza w zespole nauczycieli/pracodawców. Wynik- wnioski i rekomendacje zespołu nauczycieli.	W czasie i po zakończeniu kursu.

6. Wykaz literatury oraz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

6.1. Wykaz literatury

- Arct J., Chatizow J., Floryńska M., Przystupa K., Przybyszewska-Kujawa B., Encyklopedia kosmetyki, SPAR, Monachium 1997.

- Baranowski W., Baranowski J., Bułka-Baranowska A., Łukasik B., Materiały kosmetyczne i fryzjerskie, Wyższa Szkoła Zawodowa Łódzkiej Korporacji Oświatowej, Łódź 2010.
- Berger U., Rosenfelder R., Włosy odbiciem zdrowia lub choroby, tłum. Michałowska-Stoeckle B., wydawnictwo AMBER, 2001.
- Cieślak F., Lewandowska P., Przyjemka H., Charakteryzacja i perukarstwo, wydawnictwo WPL, Warszawa 1967.
- Dylewska-Grzelakowska J., Kosmetyka stosowana, WSiP, Warszawa 2010.
- Encyklopedia szkolna. Biologia, pod red. Czubała A., WSiP, Warszawa 2005.
- Encyklopedia szkolna. Chemia, pod red. Krygowskiego T., WSiP, Warszawa 2001.
- Faber S., Kosmetyka naturalna, tłum. Łyżnik D., SPAR, Monachium 1974.
- Hejwowska S., Staluszka J., Chemia, OPERON, Gdynia 2005.
- Higiena. Ochrona zdrowia. Poradnik dla szkół medycznych, pod red. Korczaka C., PZWL, Warszawa 1994.
- Hoch D., Schmock M., Wszystko o włosach. Od teorii do praktyki, tłum. Schwien J., WELLA AG, Warszawa 1994.
- Hulsken M., Kortekamp H., Wiggelinghoff B., Fryzjerstwo z poradami kosmetycznymi, REA, Warszawa 2006.
- Koźmińska-Kubarska A., Zarys kosmetyki lekarskiej, PZWL, Warszawa 1991.
- Kulikowska-Jakubik T., Jakubik A., Richter M., Pracownia fryzjerska. Wykonywanie zabiegów fryzjerskich. Fryzjer i technik usług fryzjerskich. Kwalifikacja A.19, WSiP, Warszawa 2015.
- Kulikowska-Jakubik T., Jakubik A., Richter M., Szablony fryzjerskie. Zeszyt ćwiczeń do nauki zawodów technik usług fryzjerskich, fryzjer i asystent fryzjera. Część 2, WSiP, Warszawa 2017.
- Kulikowska-Jakubik T., Richter M., Podstawy fryzjerstwa. Podręcznik do zawodu technik usług fryzjerskich, WSiP, Warszawa 2015.
- Kulikowska-Jakubik T., Richter M., Techniki fryzjerskie pielęgnacji włosów. Podręcznik do nauki zawodu technik usług fryzjerskich, WSiP, Warszawa 2017.
- Kulikowska-Jakubik T., Richter M., Techniki fryzjerskie strzyżenia włosów, formowania fryzur i ondulowania. Podręcznik do nauki zawodu technik usług fryzjerskich, WSiP, Warszawa 2017.
- Kulikowska-Jakubik T., Richter M., Techniki fryzjerskie zmiany kolorów włosów. Podręcznik do nauki zawodu technik usług fryzjerskich, WSiP, Warszawa 2017.
- Leksykon szkolny, pod red. Rota D., ARTI, Warszawa 2005.
- Lühr G., Stylizacja – elementy projektowania fryzur; red. polskiego wydania. Frąk D., Karolak B., REA, Warszawa 2006.

- Marek Z., Fryzjerstwo, WSiP, Warszawa 2005.
- Martini M.-C., Kosmetologia i farmakologia skóry, red. polskiego wydania Placek W., PZWL, Warszawa 2008.
- Nowoczesne fryzjerstwo. Chemia, Technologie, Techniki, pod red. Sumirskiej Z., P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2005.
- Nowoczesne zabiegi fryzjerskie, pod red. Sumirskiej Z., P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2018.
- Owczarczyk van Oyen J., Młodość i uroda na długie lata. Zarys nowoczesnej kosmetyki, SPAR, Warszawa 1994.
- Pazdro K.M., Danikiewicz W., Chemia. Podręcznik do kształcenia podstawowego w liceach i technikach, Oficyna Edukacyjna Krzysztofa Pazdro, Warszawa 2009.
- Peters J., Kosmetyka, REA, Warszawa 2005.
- Rudawska I., Higiena pracy fryzjera, WSiP, Warszawa 1996.
- Rudawska I., Jak być piękną na co dzień, PZWL, Warszawa 1990.
- Samulczyk-Wolska M., Dul A., Rochowski P., Język angielski zawodowy w branży fryzjersko-kosmetycznej. Zeszyt ćwiczeń, WSiP, Warszawa 2013.
- Schmidt O., Fryzury modne. Nowe trendy i kolory, tłum. Frączyk M., Świat Książki, Warszawa 2003.
- Schmidt W., Ackermann J., Engel J., Sengpiel E., Fryzjerstwo z poradami kosmetycznymi, REA, Warszawa 2000.
- Shortcut Hair Salon. Angielski w salonie fryzjerskim, pod red. Sumirskiej Z., P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2013.
- Siemiątkowska J.-M., Zarys Trychologii Kosmetycznej, wyd. Instytut Trychologii Fryzjerskiej Trychomed, Stargard 2015.
- Stylizacja. Kolor, Forma, Styling, pod red. Sumirskiej Z., P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2004.
- Sumirska Z., Bezpieczeństwo i higiena pracy w zawodzie fryzjer; P.P.H.U. „SUZI”, Warszawa 2002.
- Szulc A., Fryzjer męski, wydawnictwo Zys i S-ka, Poznań 2018.
- Towpik J., Dermatologia i wenerologia. Podręcznik dla średnich szkół medycznych, PWZL, Warszawa 2004.
- Wach-Mińkowska B., Dytmar A., Mierzwa E., Pracownia stylizacji fryzur. Kwalifikacja A.23. Projektowanie fryzur; WSiP, Warszawa 2017.
- Wach-Mińkowska B., Mierzwa E., Stylizacja fryzur. Kwalifikacja A.23.2. Podręcznik do nauki zawodu technik usług fryzjerskich, WSiP, Warszawa 2015.
- Wach-Mińkowska B., Mierzwa E., Szablony fryzjerskie. Zeszyt ćwiczeń do nauki zawodów technik usług fryzjerskich, fryzjer i asystent fryzjera. Część 1, WSiP, Warszawa 2017.
- Czasopisma branżowe.

Wykaz literatury należy aktualizować w miarę ukazywania się nowych pozycji wydawniczych.

6.2. Wykaz niezbędnych środków i materiałów dydaktycznych

Przedmiot: Projektowanie i dokumentowanie fryzur

Instrukcje, czasopisma, katalogi, filmy i prezentacje multimedialne, schematy, tabele, plansze o tematyce branżowej. Pracownia projektowania i estetyki wyposażona w: stanowisko komputerowe dla nauczyciela z dostępem do internetu, stanowiska komputerowe dla słuchaczy z dostępem do internetu (jedno stanowisko dla jednego słuchacza), drukarki, skanery (po jednym urządzeniu na cztery stanowiska komputerowe), pakiet programów biurowych, projektor multimedialny, oprogramowanie do projektowania graficznego fryzur, paletę kolorystyczną, wzornik kolorów, koło barw, środki dydaktyczne z zakresu: kreślarstwa, nauki o konstrukcjach, kształtach i kolorach. Zajęcia edukacyjne mogą być prowadzone w pracowni projektowania i estetyki. W pracowni, w której prowadzone będą zajęcia edukacyjne powinny się znajdować: komputer z dostępem do Internetu, urządzenia multimedialne. Zajęcia powinny być prowadzone w formie pracy w grupach i indywidualnie.

7. Sposób i forma zaliczenia kursu

Oceny klasyfikacyjne z poszczególnych zajęć edukacyjnych, ustala się w stopniach według następującej skali:

- stopień celujący - 6;
- stopień bardzo dobry - 5;
- stopień dobry - 4;
- stopień dostateczny - 3;
- stopień dopuszczający - 2;
- stopień niedostateczny - 1.

Forma i sposób zaliczenia poszczególnych zajęć edukacyjnych przewidzianych w planie nauczania zależy od specyfiki nauczanych treści kształcenia i może być:

- ustna;
- pisemna;
- praktyczna.

Wyboru formy zaliczenia dokonują nauczyciele/instruktorzy prowadzący obowiązkowe zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie nauczania kursu, przed rozpoczęciem zajęć.

Uczestnicy kursu są informowani o formie zaliczenia poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych, przewidzianych w planie nauczania na pierwszych zajęciach.

Warunki zaliczenia kursu:

- uczęszczanie na zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie nauczania, w wymiarze co najmniej 50% czasu przeznaczonego na te zajęcia;
- uzyskanie ocen wyższych niż niedostateczne z zaliczeń przeprowadzanych z poszczególnych zajęć edukacyjnych, określonych w planie nauczania;
- w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z zaliczenia słuchacz kursu może poprawiać ocenę w formie i terminie ustalonym z nauczycielem/instrukctorem prowadzącym zajęcia edukacyjne, przewidziane w planie nauczania.

8. Sprawdzenie kompletności i poprawności opracowanego programu zajęć

Tabela 7 Tabela weryfikacji programu nauczania KUZ pod kątem zgodności z przepisami prawa oświatowego

Lp.	Program kwalifikacyjnego kursu zawodowego/kursu umiejętności zawodowych uwzględnia	Zawartość opracowanego programu zajęć (T/N)
1	Cele kształcenia (zadania zawodowe)	T
2	Efekty kształcenia	T
3	Kryteria weryfikacji	T
4	Warunki realizacji kształcenia w kwalifikacji (lub niezbędne do realizacji danej jednostki efektów)	T
5	Minimalna liczba godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie lub jednostki efektów	T

Tabela 8 Tabela weryfikacji programu KUZ pod kątem kompletności efektów kształcenia

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
1) sporządza szkice i rysunki fryzur	1) rozpoznaje techniki rysunkowe np. ołówek, kredka, pastel 2) wykonuje szkice fryzur przy użyciu techniki ołówka i kredki 3) szkicuje fryzury z zastosowaniem światłocienia	Sporządzanie szkiców i rysunków fryzur.
2) dobiera fryzury do stylu klienta	1) rozpoznaje styl klienta na podstawie obserwacji, w tym: awangardowy, klasyczny, romantyczny 2) dobiera fryzurę do stylu klienta 3) tworzy koncepcję fryzury w stylu klienta	Dobieranie fryzury do stylu klienta.
3) projektuje zestawienia kolorystyczne	1) dobiera zestawienia kolorystyczne w zależności od wielkości głowy i twarzy 2) rozpoznaje kontrasty kolorystyczne	Projektowanie zestawień kolorystycznych.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
	3) tworzy koncepcję fryzury w oparciu o typ kolorystyczny urody klienta 4) tworzy koncepcję fryzury z zastosowaniem kontrastu kolorystycznego 5) stosuje zasady doboru kolorów 6) dobiera zestawy kolorystyczne we fryzurze	
4) projektuje różne rodzaje fryzur damskich i męskich	1) rozpoznaje cechy charakterystyczne fryzur damskich i męskich 2) tworzy projekty różnych fryzur damskich i męskich 3) wykonuje rysunki projektów fryzur damskich i męskich	Projektowanie różnych rodzajów fryzur damskich i męskich.
5) projektuje kształty zarostu męskiego dostosowane do cech osobniczych i wskazań modowych	1) określa cechy charakterystyczne elementów zarostu męskiego 2) koryguje nieprawidłowości budowy anatomicznej za pomocą zarostu męskiego twarzy 3) dobiera formy zarostu męskiego do cech indywidualnych klienta	Projektowanie kształtu zarostu męskiego dostosowanego do cech osobniczych i wskazań modowych.
6) projektuje fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne	1) rozróżnia fryzury użytkowe, konkursowe, okazjonalne i fantazyjne 2) określa kształty fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 3) określa wpływ fryzury na wizerunek klienta 4) projektuje fryzury z uwzględnieniem typu kolorystycznego fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 5) dobiera zestawienia kolorystyczne do fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 6) projektuje formy fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych 7) projektuje fryzury zgodnie z okazją, regulaminem konkursu, życzeniem klienta, tematem sesji zdjęciowej	Projektowanie fryzur użytkowych, konkursowych, okazjonalnych i fantazyjnych.
7) projektuje warkocze i upięcia	1) rozpoznaje rodzaje warkoczy i upięć 2) projektuje zestawienia warkoczy we fryzurze 3) projektuje formy upięć 4) projektuje we fryzurze kompozycje splotów	Projektowanie warkoczy i upięć.
8) projektuje fryzury w oparciu o rys historyczny	1) rozpoznaje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 2) opisuje reprezentatywne style historyczne we fryzjerstwie, w tym: starożytność, barok, rokoko, biedermeier 3) tworzy kompozycje fryzur z elementami charakterystycznymi dla okresu	Projektowanie fryzur w oparciu o rys historyczny.

Efekty kształcenia oraz kryteria weryfikacji określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie		Zawartość opracowanego programu zajęć (temat zajęć)
FRK.03.3. Projektowanie i dokumentowanie fryzur		
Efekty kształcenia	Kryteria weryfikacji	
	historycznego np. starożytność, barok, rokoko, biedermeier	
9) wykonuje rysunek instruktażowy fryzjerski	1) określa symbole rysunku instruktażowego 2) oznacza podziały włosów na sekcje i separacje do zabiegu fryzjerskiego 3) oznacza pasma pamięci, projekcje i dystrybucje w sekcjach do zabiegu fryzjerskiego 4) określa kształty konturów strzyżenia i fryzur 5) określa dane liczbowe stosowane w rysunku, tj. długość włosów w poszczególnych sekcjach, kierunek i kolejność wykonywania określonych czynności 6) sporządza rysunki instruktażowe zabiegu fryzjerskiego	Wykonywanie rysunków instruktażowych fryzjerskich.
10) wykonuje dokumentację zabiegu fryzjerskiego: a) posługuje się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich b) wypełnia technologiczne karty zabiegów chemicznych	1) rozpoznaje oznaczenia stosowane w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 2) stosuje oznaczenia technologiczne w dokumentacji zabiegu fryzjerskiego 3) odczytuje i analizuje informacje dotyczące przygotowania i zastosowania preparatu na podstawie instrukcji producenta preparatów fryzjerskich 4) analizuje technologiczne karty zabiegów chemicznych 5) wypełnia kartę diagnozy i karty zabiegu chemicznych na podstawie danych 6) posługuje się paletą kolorystyczną preparatów do zabiegu zmiany koloru włosów 7) przygotowuje dokumentację technologiczną zabiegu: pielęgnacji, zmiany koloru, zmiany kształtu fryzury, zmiany struktury włosów	Wykonywanie dokumentacji zabiegów fryzjerskich, posługiwanie się dokumentacją technologiczną w projektowaniu fryzur damskich i męskich oraz wypełnianie technologicznych kart zabiegów chemicznych.
11) sporządza portfolio projektów fryzur	1) rozpoznaje rodzaje portfolio 2) określa techniki wykonania portfolio 3) przygotowuje portfolio fryzur na podstawie wytycznych 4) prezentuje portfolio w formie papierowej i multimedialnej 5) stosuje techniki multimedialne do prezentacji projektów fryzur 6) wykorzystuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur 7) stosuje dostępne techniki multimedialne do prezentacji fryzur	Sporządzanie portfolio projektów fryzur.